

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 24 cor. (14 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 12 cor. (7 Lei)
Un număr 40 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj
(Județul Alba-de-jos.)

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

315 MAIU.

De A. Melin.

Unde sunteți slăvite umbre dela 1848? Unde ești Iancule, mărite crai al Moșilor, și tu Axente, aprig căpitan de legionari? Unde ești popo Vlăduț, care ai înroșit apele Murășului cu sângele „chientșilor” să-cui la podul Ațintișului?

Unde sunteți voi inimoși dascăli ai Blajului dela 1848, cari ați răscolit Ardealul întreg cu glasurile voastre de tunet liberator.. Și voi școlari cu țundre și cu cioareci, cari ați aprins atunci văile și munții, ați trezit din somnul cel de moarte iobagii Transilvaniei și i-ați pornit spre Blajul slobozeniei?

Unde sunteți voi săteni cu cămăși albe și cu suflete îndurerate, cari ați ridicat un codru de topoare și de lănci, ați rupt opreliștile barbare ale impilatorilor și v-ați adunat pe câmpia Fărnavelor, ca să ascultați pe Bărnuțiu și pe Papiu-Iliarianu, apostolii vremilor de trezire?

Unde?

Ridicați frunțile voastre din țărâna mormintelor, lăsați pe câtă-va vreme odihna somnului veșnic și veniți iarăși la Blaj! Veniți așa, cum veniați atunci, în minunata zi de primăvară, când nu vă mai încăpeau drumurile de țară și nu vă puteau oprî nici corbacele plumbuite ale nemeșilor, nici săbiile fulgerătoare ale pandurilor ungurești.

Veniți la Blaj!

Adunați-vă în cete pe lângă preoții bărboși ai vremurilor voastre, bateti răsunătoarele dobe de lemn, călcați cu îndârjire și cu asprime, și veniți pe Câmpul Libertății...

Veniți! E 3/15 Maiu...

Ascultați cum sună tulpinele pe munții Abrudului, cum se pornește vijelia cântecului național pe culmile dela Vidra:

„Astăzi cu bucurie
Românilor veniți
Pe Iancul în câmpie
Cu toți îl însoțiți...”

E ziua mare a redeștării!

Veniți și vă vedeți visul cu ochii...

Veniți la Blaj, că nu mai sunt nemeși, nici panduri, nici lanțuri... Nici spânzurați pe crestele dealurilor!

Ceeace ați visat voi în aceea luminată zi de 3/15 Maiu 1848, trăim noi aievea astăzi.

Crucea lui Iancu din dealul viilor se scaldă acum în razele soarelui liber. Pe Piatra Libertății sfutură în voie deplină steagul roșu-galben-vânt... Nu mai sunt jandarmi pândăreți, carisă-i batjocorească pânza sfântă și să-l târască prin praful uliților. Căci i-a înghițit pământul cu păgânătatea lor cu tot.

Școlarii Blajului, scumpele vlăstare treze ale neamului nostru, nu mai trebuie să se dosească prin întunerecul nopților, ca să poată pune un steguleț

nevinovat pe turnurile mânăstirii românești. Nici să se ascundă prin desișurile pădurilor, în adăposturile Cărbunarului și ale Bercului, dacă vreau să cânte o strofă din „Deșteaptă-te Române”.

O, nu!

Iată, mândra lor oaste tinără pleacă chiar din pragul școlilor, din naia sfințită a Catedralei mitropolitane, se înșirăie peste larga piață a mucenicului Inochentie în frunte cu înșiși profesori, cu canonicii și cu vicarul, și se duc, în *văzul lumii*, să se închine lui Dumnezeu pe Câmpul Libertății, lângă piatra de nădejde a părinților. Steagul nostru nu mai stă ascuns prin poduri întunecoase, ori încuiat prin cancelarii de

solgăbiraie, ci își leagă frumseța în largimea văzduhului slobod, în cap de rând.

Pătimitoare umbre dela 48:

Truda voastră a rodit! Noi suntem liberi, suntem deslegați din lanțurile sclăviei... *Suntem stăpâni!*

Mânile noastre nu mai sunt legate, când vrem să ne facem o cruce românească... Nici muți nu mai suntem, ci cântăm cu piepturile ridicate, cu ochii în lumină:

„Astăzi fraților Români
Ne vedem și noi stăpâni
Pe-ale noastre vechi moșii
Ce erau mai tot pustii...”

Binecuvântată fie amintirea voastră, părinți dela 48! Mulțămită vouă, mulțămită vitejiei românești și mulțămită ceriului:

Sărbătoarea noastră este astăzi sărbătoare slobodă!

Câmpul Libertății.

Un svon din sat în sat străbate
Și dă norodului curaj,
El pleacă 'n valuri tulburate
Și se îndreaptă către Blaj.

Sunt preoți și mireni, cu toții
Mănați de acelaș ideal —
In fruntea tuturor Moșii,
Mândria mândrului Ardeal.

Ei simt că întâia oară-i leagă
Un dor adânc de neam întreg,
Aleargă toți să-l înțeleagă —
Și cât de bine 'l înțeleg.

Căci bat cinci-zeci de mii de piepturi,
Si'n ele inimi românești
Cari strigă: Libertate! Drepturi
Pe plaiurile strămoșești!...

O sfântă zi de sărbătoare!
Popor voinic din văi și lunci,
Te-om mai vedea odată oare
Precum te-ai arătat atunci?

Povestea vremii ne învață
Că ori-ce rană are leac,
Dar o 'ntâmplare așa măreață
Sbucnește odată la un veac!

St. O. Iosif.

Ministrul nostru IULIU MANIU cătră gazetele din București.

Săptămâna trecută au fost la București dnii miniștrii Iuliu Maniu președintele Consiliului Dirigent, Victor Bontescu ministrul agriculturii și inginerul Bokafiel directorul general al Căilor ferate române din Ardeal, spre a urma mai multe conferințe cu miniștrii din București asupra lucrurilor de mare însemnătate cari frământă azi lumea românească din întreaga Țară.

Gazetarii dela toate foile mari din București au rugat stăruitori pe dl Iuliu Maniu să le spună și lor scopul venirii dlor la București, pentru a împărtăși veștile cari le vor auzi, — publicului românesc din vechiul regat, care e nespun de dornic a auzi lucruri și fapte din Ardeal despre minunata izbândă a armatei române asupra armatei ungherești.

Le-a spus dl Maniu, că au mers la București să mulțamească Măriei Sale Regelui pentru luminata faptă ce a săvârșit, când a dat porunca înaltă ca armata ro-

mână să treacă peste linia demarcațională — scăpând din ghiarele dușmanilor hrăpăreți pe frații cari gemeau încă sub jugul stăpânirii lor.

Dl Maniu a spus că se simte nespun de fericit, căci a văzut că armata română — atât oficerii cât și soldații — s'a purtat așa cum numai ea știe să se poarte, storcând admirația lumii întregi față de faptele mari cari le-a săvârșit.

Soldatul român s'a dovedit azi la înălțimea chemării sale și ca o stâncă de granit va sta și de acum înainte pavază puternică în fața uneltirilor și amăgirilor viclene — pentru a păstra ceea ce cu mari și grele jertfe a câștigat.

Și le-a mai spus, că situația noastră s'a îmbunătățit mult căci înaintarea armatei române însemnează un mare câștig militar și național pentru poporul românesc — eliberând pe frații robiți și frângând îndărătnicia străinilor din Ardeal, năruindu-le pentru totdeauna visurile lor dornice de o nouă cucerire.

Mărturisește, că a văzut cum izbânda armatei a stărnit și în bănățeni însuflețite nădejdi de a fi și ei uniți în scurtă vreme împreună cu noi.

De încheiere le împărtășește multe alte lucruri bune și de înalt folos tuturor, cari le plănuiește Consiliul miniștrilor noștri ardeleni să le înfăptuiască în timpul cel mai apropiat, în administrație, pe terenul școlilor, și pe cel economic înfăptuind în timpul cel mai scurt legea despre împărțirea pământului la țărani și legea votului universal — amăsurat mărețelor hotăriri dela adunarea din Alba-Iulia.

Gazetarii au mulțamit dlui Maniu pentru bunăvoința arătată față de ei și s'au depărtat bucurați că în fruntea treburilor din Ardeal se află un om așa de luminat care face cinste neamului întreg.

Z.

Bănatul.

Mult s'a mai vorbit despre Bănatul nostru! E o țară atât de frumoasă și de bogată, încât nu e mirare, că Sârbii și-au pus ochii pe el și n'ar vrea să-l lese nici cum din gheară. Marele sfat pentru

pace încă nu a hotărât asupra sorții acestui colț de raie, voină să facă dreptate deplină și să asculte toate părerile atât a unora cât și a altora, ba chiar și a poporului. Noi însă nu avem de ce să ne temem, dreptatea e pe partea noastră; pământul Bănăului a fost totdeauna românesc, locuitorii li sunt mare parte Români și străinii veniți în cursul veacurilor sunt numai venetici, alungați de Turci din țările lor, ca Sârbii, ori oameni aduși din Țara nemțească și pripășiți pe acele plaiuri, ca Svații. Noi trebuie să arătăm lumii întregi drepturile noastre și tocmai de aceea numai bucura ne putem, când cetim, că Românii bănățeni au făcut o tovărășie numită „Liga bănățenilor”, care va lupta cu toate puterile pentru alăturarea Bănăului la România mare. Suntem și noi de părerea dlui Maniu, care a spus reprezentanților acestei tovărășii, că nu numai ei Bănățenii, ci toți Românii trebuie să luptăm pentru acest pământ sfânt și românesc.

Cucerirea lui Lloyd George.

Cine n'a auzit acest nume în cursul războiului? Purtătorul acestui nume este ministrul-prezident al Angliei, care s'a ridicat la această

Vânzătorul.

Legendă *)

de Augusta Rubinescu.

Prin frunzișul verde soarele aruncă raze aurii pe nisipul galbin. Liniștea se lasă pretutindeni, iar amurgul cu aripile-i sure ouprindea din ce în ce bolta cerească.

Casele din Ierusalim se vedeau tot mai puțin. Aproape de fântâna adâncă drumul se despărțea în două. Unul ducea serpuiind spre munți, celalalt, nisipos, ținea spre pustia negricioasă. În aerul curat te pătrundea mirosul de tuia și oliv.

Lângă fântână se jucau doi băieți. Hainele lor erau pline de nisipul galbin. Cu mânuțele lor implantau vergi în nisip.

Unul din ei așeză vergile în mugurite cu băgare de samă în formă de cruce. Capul lui era acoperit cu un păr auriu, care

*) Aceasta legendă, mai mult o închipuire, ne înfățișează o întâmplare din pruncia lui Iosaf și alui Iuda trădătorul. (Net. trad.)

strălucea așa de frumos, ca și cum razele soarelui s'ar fi jucat în el. În fața-i albă ca crinul străluceau doi ochi minunați. În acești ochi se oglindea seninul curat, albastrul plin de blândeță și lumina strălucitoare a boltoii cerești.

Gura lui tăcută se închise așa de blând ca și petalele unei flori, iar ochii lui străvezii se odihneau pe grădina de nuiele.

Celalalt băiat avea părul capului ca floarea roșie-închisă a macului. Fața lui era plină de pete verzi-întunecate, iar de sub sprâncenele-i dese ieșeau niște ochi mari neliniștiți. Pe când implantă cu iuteală vergile în mugurite, buzele lui mari și deschise lăsau să i-se vadă dinții ascuțiți.

— E gata și a mea grădină — zise cu glas răgușit și e mai mare decât a ta.

Cel cu părul de aur răspunse și glasul lui era așa de blând ca suflarea lină a vântului:

— E gata dar nu e trainică. Se aplecă apoi spre vergile implantate și suflă în chip de cruce. La suflarea caldă ver-

gile se umplură cât ai clipi din ochi cu flori albe ca zăpada.

Băiatul cu părul roșu privi ca speriat florile albe, strălucitoare. Suflă și el spre vergi, acestea însă se uscară ca arse de soare.

Fața lui se aprinse ca focul și întinse cu mânie degetele lui lungi spre florile albe. În clipa aceasta se auziră pe nisip pași alergători. Găfâind și adrențos se vedeă venind pe drum în fugă un om. Spatele lui goale purtau încă urma roșe a loviturilor de sbiciu, iar pe față sudorile-i curgeau șiroaie. Se opri tremurând înaintea băieților, cu privirea speriată și totodată rugătoare ca a unui sălbatic fugărit.

Sunt rob — zise găfâind — și de abia am putut scăpa din mâna sbirilor. Aceștia poate că mă urmăresc, sau mi-au scăpat urma, dacă vin însă pe aici voi băieți nu tradați calea care o apuc spre pustie.

— Du-te în puce! — zise cel cu părul de aur.

— Binecuvântat să fi tu și toate faptele tale — strigă ro-

bul pe când se îndreptă spre olivi.

Roșcovanul nu zise nimic ci privi încăpăținat florile albe.

O liniște măreață cuprinse ținutul. Ultimele raze de soare se făcură nevăzute și de peste dealuri apărea globul argintiu al lunii. Ici-colo vedeai ca nește licurici aprinzându-se câte o lumină în casele din Ierusalim. Liniștea însă o rupse dintr'odată un sgomot. Se auzi tropot de pași și zângănit de arme. Prin întunec se zăriau apropiindu-se trupuri sălbatice. Una din ele, mai înspăimântătoare, se opri înaintea băieților și întoarse vârfurile lăncii, băgându-l în pământ.

— Nu ați văzut trecând pe aici un rob, întrebă cu glas aspru.

Băiatul cu părul de aur nu răspunse, roșcovanul însă rânji și zise arătând:

— Întrebați pe fiul lemnarului, căci vede mai bine ca mine.

Băiatul cu părul de aur privi pe soldat cu ochi strălucitori și zise liniștit:

treaptă înaltă numai munca și cuminența sa. Acest mare bărbat al Angliei este totdeauna și un om foarte cucernic, de ce nici nu ne mirăm, pentru că aproape toți oamenii mari ai lumii au fost și sunt buni creștini.

Un gazetar englez spune despre acest Lloyd George, că mult îi place să asculte predicile și că mai bucuros merge la biserică și ascultă o predică bună, decât să meargă la teatru. Nu numai atât, dar el știe de rost o mulțime de predici. Îi place mai cu seamă predica rostită de un preot englez despre bogății cari asupresc pe cei săraci. »Se uscă la soare lemnul din care se vor face sicriile lor», spunea în predică preotul, iar puternicul ministru încântat de adevărul spuselor lui, le ține în minte și le spune adeseori tuturor.

Vremuri schimbate.

Astăzi, în 13 Maiu, mi s'a dat prilej să trăiesc câteva clipite înălțătoare.

Stăteam și povesteam cu alți ortaci, în piața noastră largă a Blajului. Eră cătră seasurile opt, seara.

Deodată, dinspre ulița Vezii, aud niște glasuri vesele și subțiri, cum învăluite și tot mai tari pătrund spre piață. Și în clipa următoare, iată, că și răsar în șiruri de câte doi, o oaste de copii, băieți și fetițe, cu ramuri verzi în mâni, cu

chiote de zburdalnică tinerețe pe buze, luând piața de-a curmezisul.

Șirul șerpuitor se încovoie însă, o ia spre Seminar, apoi deodată, cu o îndrăzneală cărnitură spre dreapta, se oprește înaintea Mănăstirii, cu fața spre apus. Și cu ramurile în mâni și fețele îmbujorate, întreaga oaste de copii nevinovați începe să cânte „Deșteaptă-te Române”. Și nu știu cum, dar niciodată nu mi s'a părut așa de frumoasă cântarea cântărilor noastre.

Și acum, când stau să-mi dau seama, că de unde îmi vine aceasta părere, mi se întărește tot mai mult convingerea, că pentru aceea mi s'a părut așa de minunată, pentru că acum am auzit-o mai întâi de pe buzele copiilor cari umblă la școala primară de stat.

Pentru că ei au fost cântăreții, cari, întorcându-se dela Maial, și-au ținut de datorință să mulțamească lui Dumnezeu, că li s'a dat libertatea ce de mult au dorit-o.

Laudă lor!

Laudă și mulțămită șoimilor noștri.

Scrisorile de laudă și mulțămită ale Consiliului Dirigent.

De *Iuliu Maniu*, președintele cărmuirii noastre a trimis bravilor comandanți ai oștilor românești următoarele scrisori:

— Dlui General Prezan,

comandantul Marelui Cartier General:

Consiliul dirigent al Transilvaniei, Bănătului și ținuturilor românești din Ungaria, vă exprimă cele mai vii felicitări pentru marele rezultat ajuns de armata română de sub înalta conducere a dvoastră ale general și adâncile mulțămiri ale neamului românesc dintre Tisa și Carpați pentru eliberarea din lanțurile apăsătoare ale dușmanului său milenar (de o mie de ani).

Prin înțeleapta conducere a armatei române care și de astă dată a dovedit cele mai mari virtuți ostășești, v'ați câștigat veșnica recunoștință a națiunii române și v'ați ridicat în șirul înfăptuitorilor marelui nostru ideal.

Vă rugăm ca și în viitor să contribuiți prin recunoștințele și probatele, dvoastre virtuți militare la desăvârșirea operii de reîntregire a neamului românesc.

— Dlui General Holban, comandatul grupului de Sud și dlui General Moșoiu, comandantul grupului de Nord.

Consiliul dirigent al Transilvaniei, Bănătului și ținuturilor românești din Ungaria a urmărit cu însuflețire înaintarea vijelioasă a trupelor de sub conducerea

dvoastră și vă transmite cele mai călduroase felicitări pentru rezultatul glorios al armatei române înfăptuitoare a idealului nostru național.

Vă rugăm exprimați mulțămirea C. d. și a Neamului nostru dintre Carpați și Tisa tuturor ofițerilor și soldaților pentru înaltele virtuți ostășești și fapte de arme săvârșite, prin care au eliberat din lanțul milenar pe frații lor rămași în robia ungu-rească.

Iuliu Maniu,
președintele Cons. dirigent.

Sărbătoarea biruinții.

Săptămâna trecută s'au împlinit abia două săptămâni de când armata română la porunca mai marilor noștri din Consiliul Dirigent și din Incredințarea M. Sale Regelui Ferdinand — au trecut cu o putere nebănuită peste blăstămata linie demarcațională, ca să curme odată pentru totdeauna suferințele fraților rămași încă sub stăpânirea ungurească.

Sărbătoarea luminată a Invierii, a fost pentru frații noștri din părțile ungurene, cea mai fericită zi din viața lor de obidă și amar.

În ziua de Paști gazetele ne aduceau știrea, că în sunet de clopote, în plâns de bucurie și pe drum acoperit de flori, generalul Moșoiu a intrat triumfător în fruntea armatei române în Oradea mare, — punând pe fugă nebună rămășițele trufasei armate ungurești. Și rând pe rând, ca în povești cad unul după altul orașele ungurești, și la două săptămâni armata română a ajuns la Tisa — deschizându-și drumul spre *Budapesta*. La vestea acestei nevisate biruințe într'un timp așa de scurt, ca o suflare s'a ridicat întreg neamul românesc, ca din toate părțile Țării românești să sărbătorească marea biruință.

La București.

Martii — săptămâna trecută s'a ținut o înălțătoare adunare în fața statuei marelui voevod Mihaiu Viteazul.

Au vorbit mulțimei de oameni — studenți dela înaltele școli din București și cu steaguri naționale și muzica în frunte, cântând cântece naționale au străbătut străzile capitalei, oprindu-se în fața palatului regal, să se închine marelui Rege și luminatei Doamne, ca

— Și dacă l-aș fi văzut, nu l-aș spune.

Soldatul ridică lancea, dar privind ochii băiatului se trase înapoi cuprins de spaimă. Cu o mișcare greoaie se întoarce apoi spre cel cu părul roș.

— Primești un argint, dacă îmi spui încătrău a apucat robul.

Ochii roșcovanului se aprinseră în o lumină verzie și priviră lacom banul.

— A apucat pe drumul din stânga și a fugit cătră pustie, zice cu glasul infundat.

Soldatul aruncă banul la picioarele băiatului și împreună cu soții lui luă drumul din stânga.

Roșcovanul ascunse banul în încrețitura hainei și privi chiorș la cel cu părul de aur, care ținea privirea spre pustie și nu zicea nimic.

Vremea trecea într'o liniște apăsătoare. Deodată însă se auzi un vaiet dureros și în depărtare apăru robul sdreănuros. De abia

se trăgea pe picioare, iar deasupra capului lui luceau trei lănci. Ajungând înaintea băieților, tremurând și plin de mânie întrebă:

— Pentru ce m-ați trădat?

Soldații privind pre cel cu părul de aur, al cărui cap era încunjurat de o cunună strălucitoare, oarecum înspăimântați, ziseră:

— Fiul lemnarului n-a spus nimic, celalalt însă pentru un argint a spus totul.

Robul se aruncă ca un lup spre roșcovanu.

— Blăstăm să vină asupra ta!

— strigă infuriat. — Între oameni cel mai blăstămat să fii și argintul să-ți ardă sufletul!

Dar nu apucă să pună mâna pe băiat, căci fu tras de soldați.

Roșcovanul, euprins de spaimă, privi după ei cu fața schimonosită și deodată trupul îi fu cuprins de ferbințeli. Prinse încrețitura hainei, dar și scăpă un strigăt dureros.

— S-a inferbântat argintul —

bălbăi tremurând — și-mi arde trupul!

— Scoase apoi banul și-l aruncă între florile albe. Florile se vestejiră ca de o brumă. Durerea însă nu-l părăsi. Se aruncă la pământ plin de durere usturătoare. Își rupse haina și punând mâna la inimă, urla cu gura vântată:

— Aici mă arde ca un jărătic, cine-l va stinge?

Fiul lemnarului îl privi cu ochii săi străvezii și cu mâna-i albă îi liniști sbuciumul inimei. După aceasta îl agrăi blând și plin, de tristeță:

— Iudă scoală și urmează-mi! Și plecă liniștit spre Ierusalim. trad. de Gavril Bichigean.

* Trimitătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să ingreunează censurarea și se întârzie trimiterea epistolelor.

Împreună se sărbătorească praznicul acestei bucurii a întreg neamului românesc.

Dela palatul regal mulțimea s'a dus să-și arate dragostea nefermă și mulțămăta recunosătoare, față de nobila națiune franceză, care ne-a ajutat mai mult în vremea războiului nostru de desrobire de sub stăpânirile străine. În fața legației franceze s'a aclamat însuflețit marele prieten al neamului românesc *generalul Berthelot* — și deacolo au trecut sărbătorind pe împuțerniciții marilor puteri din Apus cântând pretutindeni cântări înălțătoare de suflete și inimi...

Din toate orașele vechiului regat ne vin știri de rară bucurie sufletească despre aceste manifestări, cari ne umplu de mândrie.

La noi în Ardeal oraș după oraș se întrec întru a sărbători armata română și pe conducătorii ei.

In Sibiu

s'a ținut să se sărbătorească tot așa de înălțător, într-o mare adunare din săptămâna trecută, strălucita biruință a armatei române. S'au ridicat imnuri de slavă și de închinare pentru mândrii voivoci — dorobanți, vânători și ardeleni, cari fulgerători, ca șoimii din povești, au cucerit ce-au mai avut de cucerit.

Străbătând străzile de arândul mulțimea nu a pregetat să arate în fața lumii — simțemintele de cari era pătrunsă în acelea clipe de sărbătoare, și oprindu-se în fața înaltei comande militare a sărbătorit cu însuflețire pe mai marii comandanți ai armatei, și pe fruntașii conducători ai Consiliului Dirigent — cari toți împreună ne-au pregătit această zi de măreață prăznuire.

In Blaj,

luminății cărturari ai acestui focar de mândrie românească au ținut ca tot așa de adânc înțelegători față de acest praznic măreț să-și reverse dimpreună cu întreg publicul din Blaj toată dragostea și toată admirația care au păstrat-o în sufletul lor față de legendara vitejie a armatei românești.

La noi în Blaj — sărbătoarea biruinței s'a sărbătorit dimpreună cu cel dintâi liber 10 Maiu românesc și cu cea dintâi sărbătorire liberă a artei românești.

Sâmbătă tocmai în toiu acestor sfinte sărbători s'au abătut în drumul lor dinspre Sibiu și solii artei românești — artiștii dela marce Teatru Național din București, ca prin jocul lor măestru, să înalte sufletele noastre în sferle cerești.

Frumos, înălțător și sgudivitor de inimi a fost acest praznic pentru blăjeni — o vedenie din povești va rămânea pentru mulți dintre noi clipa, când fețe bisericesti, profesori, artiști, doamne, domnișoare, studenți și țărani lăcrimau de fericire, că cerul ne-a hărăzit această bucurie...

Din Cluj

ne vine știrea unei puternice adunări, de care nu a mai văzut nici odată acel oraș de nebună dușmănie ungurească. Străzile Clujului erau prea strimte ca să poată cuprinde mulțimea care a pornit ca un puvoi furtunatic să-și arete dragostea și admirația față de mândra și viteaza armată românească.

A fost cel dintâi praznic românesc după zeci de ani de sclăvie străină. Au vorbit cu sufletele aprinse de măreția clipelor col. *Marinescu* și *Opran* comandantul garnizoanei, iar cei 30,000 de oameni adunați, cereau vijelios cu ochii aprinși, ca de vedenia unei furtune: Să ocupăm Bănatul! Să mărim praznicul!

Mărit suflet românesc ne închinăm Ție că ne-ai hărăzit să vedem cu ochii în lacrimi de bucurie sărbătoarea biruinței românești!

Z.

Ungurii nu sunt primiți la Sfatul păcii.

La marele sfat al păcii sunt chemați pe ziua de 29 Maiu delegații (trimișii) Germanilor, iar pe ziua de 10 Iunie cei ai Bulgarilor și Turcilor. Ungurii nu vor fi primiți câtă vreme Budapesta e în mâna bolșevicilor. Cu conducătorii de astăzi ai Ungurilor astăzi nu stă nimenea de vorbă.

Șvabii din Bănat

nu vreau să fie stăpâniți nici de Sârbi nici de Unguri.

Ziarul »Pravda« din Belgradul Sârbiei aduce vestea, că un membru al sfatului național șvăbesc din Timișoara a declarat pe față, că Șvabii din Bănat nici nu vreau să știe de o stăpânire sârbească în Bănat, iar de una ungurească cu atât mai puțin, pentru că Ungurii le-au amărât vicața cu fel de fel de șicanări și în timpul din urmă aveă pinta vădită de a-i maghiariza.

Din Lumea largă.

Contractul păcii cu Germania este tipărit.

Am arătat în „Unirea Poporului“, că împuțerniciții Germaniei au fost chemați pe ziua de 25 Aprilie la Versailles pentru ca să li-se spună ce a hotărât marele sfat pentru pace. Toate hotărârile marelui sfat sunt deja tipărite într-o carte destul de mare, care constă din 15 capitole și are peste 400 de articole. Se cuprind aici nouele hotare ale Germaniei; hotărârea asupra coloniilor germane (averile în pământ de dincolo de mări), cari le vor fi luate; deținerea și judecarea Kaizerului; despăgubirile și alte hotărâri. În ce privește despăgubirile derăsboiu împuțerniciții Germaniei au spus, că ei le vor plăti, dară nu în aur, căci atâta aur nu au, ci în hârtii de valoare.

Nici Sârbii din Dalmația nu doresc unirea cu Sârbia mare.

După Croați, Slavoni și Muntenegrini, iată-i acum și pe Dalmatini, ce-și arată pe față nemulțămirea față de Sârbi. Ministrul de externe Pichon al Franței a primit adecă în 6 Maiu o deputațiune constătătoare din 25 de membrii ai populațiunii slave din Dalmația, cari l-au rugat ca pe ei să nu-i alăture la Sârbia mare, pentru că ei aceasta nici când n'au voit-o.

A murit Edward Grey.

În 1914 Edward Grey era ministrul de externe al Angliei. Lui i-se poate mulțămii, că Anglia s'a dat de partea Franței și astfel soarta Germaniei și a puterilor întovărășite cu ea a fost dela început pecetluită. Înainte cu doi ani guvernul lui Grey a căzut, iară bătrânul ministru a căpătat o boală de ochi, în urma căreia a orbit de amândoi ochii. O telegramă din Bern aduce acuma știrea, că a murit fără de veste în Birmingham.

Sârbii nu mai cer Bănatul?

Din Paris vine știrea, că comisiunea celor patru prim-ministrii a avut împreună sfătuiri asupra Torontalului, fiind de față și dl Brătianu, primministrul României și delegatul sârb Trumbici.

Se spune, că dl Trumbici ar fi declarat, că guvernul sârbesc nu mai este contrar Românilor în privința Banatului, dar, că

în schimb va ridica alte cereri. În înțelesul acesta vor urma împreună consfătuiri la ministrul de externe francez sub conducerea ministrului de externe Pichon. (Ag. Dacia).

Și granițele Austriei sunt deja hotărâte

după cum spune o telegramă sosită ieri din Paris. Se vede așadar, că nu peste multă vreme vom ajunge să știm și granițele noastre cu Ungurii. Telegrama spune, că toată lumea a rămas mulțămăta de aceste hotărâri și că cei 5 miniștri prezidenți, cari le-au hotărât în frunte cu dl Clemenceau, au fost viu aplaudați de întreg marele sfat pentru pace.

S'au mânia și împuțerniciții Belgiei

și au părăsit Parisul, pentru că marele sfat pentru pace n'a voit să le dea Belgienilor o bucată din pământul Olandiei, pe care au cerut-o. Se vede, că au învățat și ei dela Italiani. Întorși acasă au ținut apoi un sfat în frunte cu regele.

Iar în a doua jumătate a lunii Maiu, împuțerniciții Belgiei și ai Olandei se vor sfătuși asupra acelei bucăți de pământ, la care spun Belgienii, că au drept istoric.

Pacea cu Germania

e pe cale de a se face. Condițiile de pace sunt deja în mâna împuțerniciților germani și ei în timpul cel mai scurt trebuie să declare dacă le primesc ori ba. Bine înțeles, că condițiile sunt cât se poate de aspre, așa că Germaniei nu-i va mai veni voia să se apuce de un nou războiu. Alsacia-Lorena o capătă Franței, părțile de nord-ost ale prusiei Polonia, Austria nu se poate uni cu Germania. Toate pagubele făcute trebuie să le plătească, pe caizerul Wilhelm îl vor trimite înaintea judecătorei, coloniile li vor fi luate și alte multe condiții, cari abunăseamă că numai ușoare nu se pot numi.

Foile germane sunt cătrânite peste măsură și îndeamnă pe împuțerniciții să nu primească aceste condiții rușinoase. Ele spun, că Germania se poate slăbi, dar omori niciodată și cred, că marele sfat pentru pace va ușura condițiile acestor grele, iar dacă nu, germanii se vor arunca cu mic cu mare în brațele bolșevicilor și vor a-

prinde din nou Europa întreagă.

De altă parte marele sfat pentru pace a hotărât să trimeată pe imputerniciții Germaniei prin ținuturile devastate de Germanii ale Franței, pentruca să vadă cu ochii ce stricăciuni au făcut pe acolo. În forma aceasta poate că se vor convinge, că trebuie să fie pedepsiți și că chiar și condițiile acestea sunt o pedeapsă prea mică pentru mișeleliile cele multe săvârșite de ei.

Și apoi să ne întrebăm, că ei ce ar fi făcut dacă rămăneau ei învingători? Oare cine a dictat pacea dela Brest-Litovsk și dela București? Și încă pe atunci nu se simțeau chiar de tot biruitori.

Răsplată regească biruitorilor.

M. S. Regele Ferdinand I. a luat cu multă bucurie la cunoștință înaintarea vitejească a trupelor noastre până la Tisa și a adresat generalului Mărdărescu, comandantul trupelor din Transilvania, următoarea telegramă:

„Cu o vie și legitimă bucurie salut înaintarea bravilor mei ostași până la Tisa, purtând tricolorul român în ținuturile de mult asuprite, ca un simbol de mântuire și ca o cheazăie a ordinii. Mulțămesc tuturor pentru avântul arătat, pentru pilda și disciplina ce au dat și aștept cu nerăbdare momentul, când să pot mulțami prin viu graiu dragilor Mei ostași. — Ca semn exterior pentru modul abil, cum ai condus operațiunile, îți confer ordinul »Mihailu Viteazul« clasa a 3-a.

Ferdinand.

Dr. Ioan Ciordaș din Beiuș, omorât de Săcui.

Deodată cu desrobirea ținuturilor de dincolo de linia demarcațională ne-a venit trista veste, că unul dintre fruntașii cei mai cu vază din acelea părți — inimosul luptător național avocatul din Beiuș *Dr. Ioan Ciordaș* — care era să fie prefectul Bihorului — a fost omorât de cătră selbaticile hoarde săcuesti dimpreună încă cu alți cărturari români din acelea ținuturi — răpiți în mijlocul

noptii din sinul familiilor lor și uciși mișelește.

Trimitem din adâncul inimii noastre întristate, celea mai sincere condoleanțe familiei sale adânc îndurerate.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii săi!

Le-au curmat sporul.

În părțile Zălaului dorobanții noștri au pus mâna pe două aeroplane ungurești, cari tocmai erau în drum spre Rusia. Mașinile duceau scrisori de ale bolșevicilor din Pesta cătră cei din Moscova, și un milion și jumătate ruble bani uscați.

Firește, că aeroplanele au rămas să mai zboare și pe sama noastră, iar banii au fost vărsați în lada țării.

Păpara dela Szolnok...

În seara de 6 Maiu Ungurii au încercat să treacă podul dela Szolnok, că băgseama li-se făcuse dor de Ardeal... Însă nu le-a fost a bună, că i-au luat în primire tunurile și mitralierele noastre, cari i-au pisat cum e legea, încât nu s'a mai întors nici unul.

Nici Ceho-Slovacii și Sârbii nu stau de vorbă cu guvernul unguresc.

În numărul trecut al gazetei noastre scriam, că Guvernul nostru dela București nu stă de vorbă cu Kuhn Béla, capul bolșevicilor dela Budapesta, care, văzându-se strâns cu ușa și împresurat de baionetele viteze ale Românilor și Boemilor, s'a pus pe cerșite. Zicea, că ei, Ungurii bolșevici *cer pace...*

Ceeace am arătat atunci, că face guvernul românesc, fac acum și guvernele ceho-slovace și sârbești din Praga și Belgrad:

Nu stau de vorbă!

Dreptatea nu se poate împiedeca de milogelile desnădăjduite ale celor mânjiți cu sânge nevinovat, ci va mătura toată sămânța lor netrebnică. Să scape lumea de jefuitori și ucigași fără suflet.

Zile înălțătoare.

— **Indoită sărbătoare națională: 10 Maiu și reprezentările artiștilor dela Teatrul Național din București.** —

Două zile de înălțătoare sărbători a avut Blajul Sămbătă și Duminecă în 10 și 11 Maiu. Dar nu numai Blajul, ci toate împrejurimile sale până în mari depărtări.

Ziua de 10 Maiu era sărbătoare națională, zi de amintire a închiegării României, când pământul românesc dela Dunăre și dela Prut s'a declarat liber de împilătorul jug turcesc la 1877 și ziua când cel dintăiu rege al României a pus pe fruntea sa vitează coroana de oțel făurită din tunurile turcești dela Plevna și Grivița. În această zi a început România, mântuirea noastră de astăzi, să fie singură stăpână pe soarta sa și să aibă între țările slobode ale Europei cinstea și greutatea cuvenită.

Acesta era unul din prilejurile noastre de sărbătoare. Al doilea era, că în această zi a sosit la Blaj trupa de teatru dela București, care să ne facă să simțim, că într'adevăr trăim și noi, obidiții și înlăntuiții de de ieri, în țară liberă, având plăcerea, să ne înălțăm prin fermecătoarele arătări naționale ale celor mai vestiți teatraliști ai neamului nostru.

Un noroc deosebit a făcut, că artiștii Teatrului Național din București să sosească la noi tocmai atunci, când aveam să ținem cel dintăi și cel mai mare praznic al Neamului românesc întreg: ziua de 10 Maiu...

Sărbătoarea națională.

Ziua de 10 Maiu în România veche, dela închiegarea sa ca țară de sine stătătoare, a fost totdeauna cea mai însemnată sărbătoare națională. Ea aminteste ziua, când s'a născut cu adevărat țara liberă România. În această zi la București, și în tot pământul stăpănit de regele românesc, se făceau și se fac serbări mari, cu steaguri, cu părăzi de oaste, cu bucurie națională.

Acum, că ne-am alăturat și noi, Ardealul, la țara mamă, se cădea să avem și noi sărbătoare, căci ceeace e bucurie pentru frații de peste munte, bucurie este și pentru noi.

La 10 Maiu am avut sărbătoare și noi, și am ținut-o cu multă însufletire. Am prăznuit-o întreg Ardealul cu toate părțile lui dinspre țara ungurească.

În Blaj s'a făcut slujbă mare

la Catedrală, unde a slujit însuși Sfinția Sa Păr. Vicar *Dr. Vasile Suciu*, încunjurat de canonici și de alți preoți ai mitropoliei. Au fost de față toți școlarii și școlărițele Blajului, și toate oficiile. Chiar și cei dela gară. În cursul sfintei liturghii s'a cântat de mai de multeori imnul regal („Trăiască Regele“) prin care ne-am arătat caldă dragoste și alipire față de M. Sa Regele nației noastre românești. La sfârșit s'a cântat Doxologia cea mare, în semn de mulțămire, că bunul și milostivul Dumnezeu nu și-a întors nici când fața dela doririle drepte ale Neamului românesc, ci i-a ajutat să-și înfăptuiască țintele sale mărețe, atât în trecut cât și în lumina-tele vremuri de acum. Păr. profesor *Petru Suciu* a ținut acolo în catedrală o cuvântare patriotică, lămurind înțelesurile sărbătorii.

Reprezentările de teatru.

Artiștii Teatrului Național au sosit la Blaj Sămbătă înaintea prânzului. La stație li-s'a făcut o frumoasă primire. I-a așteptat un comitet anume, apoi o mulțime de doamne și domnișoare cu brațele încărcate de flori, și dragălașa oaste a școlarilor *cercetași*.

Cea dintăi reprezentare s'a dat seara, la ceasurile 8 în sala de gimnastică. Lume foarte multă din Blaj și împrejurimi.

S'a jucat mai întâi „*Poemul Unirii*“ de *Zaharie Bărsan*. În minunatele versuri curgătoare se arată înfăptuirea din zilele noastre a mărețului vis românesc de veacuri, cum România, înfățișată în persoana unei crăieșe fermecătoare, strânge la sânul său ocrotitor, una câte una, țările românești desrobite: Basarabia, Bucovina și Ardealul. România—regină stă pe înălțimile unui munte mare (Carpații); la spatele ei veghiază un ostaș voinic, cu pușca pe umăr, cu coiful de război pe creștet: dorobanțul român. Mai sus, pe creasta muntelui, fâlfăie mărețul steag al țării: roșu-galben-albastru. Rând pe rând vin la sinul întinerit și cald al României—regine trei fete mândre: Basarabia bogată, Bucovina sprintară și Ardealul veșnic luptător, înfățișat prin o inimoasă moață cu sorioara ei, Banatul...

Când bucuria îmbrățișării e deplină, se aude, un dureros glas de tânguire, e cea mai nenorocită dintre fetele României-mame, năpăstuita M. cedonic. Ea nu se poate alătura încă la sâmul ocrotitor al Mamei, dar veni-va și vremea ei!

România se întreabă în duioșia visului împlinit:

— Cine a făcut minunea asta mare?

Dorobanțul răspunde cu mândrie îndreptățită:

— Eu! O spadă... eu... Și Dumnezeu!

Predarea piesei a stârnit valuri de neînchipuită însuflețire. Poetul și artiștii au făcut să vedem cu ochii, ceea ce ostașul și Dumnezeu au făcut în acestea zile de covășitoare lumină.

În „*Apus de soare*“, a doua piesă, am putut să vedem cu ochii o fașie din istoria neamului: ceea din urmă zile ale slăvitului voevod Ștefan cel Mare. Figura lui mândră și de o putere nevisată la adânci bătrânețe ne cutrămură în fața vedeniei măritului Voevod. — Jocul măestrului *Nottara* a stârnit vifore de aplauze în publicul ascultător și ne-a umplut sufletele de mândrie...

Duminică d. a. la oarele 3 s'a jucat pentru tinerimea dela institutele de învățământ de aici — minunata piesă în viersuri: „*Fântâna Blanduziei*“ de Vasile Alexandri. Seara tot această bucată de o rară frumuseță s'a predat pentru marele public, care a răsplătit cu furtunoase aplauze jocul măestrilor artiști: *Nottara, Petrescu, Atanasescu, Dna Olimpia Bârsan, Cleo Pan* și ceilalți cari au dovedit rară destoinicie și măestrie în jocul lor de artă.

O ploaie de flori se revărsa după fiecare act peste iubiții artiști și aplauzele nu mai voicau să contenească.

Ne-au procurat clipe înălțătoare de inimi și de rară bucurie sufletească, cari nu le vom uita niciodată.

Luni dimineața cu trenul de 10 a. m. iubiții artiști au părăsit Blajul — plecând în apostolie la Turda, și deacolo la Cluj... Întreg publicul blăjan era de față cu tinar și bătrân, cu flori și muzică și s'a încins o horă ca în povești.

Zile înălțătoare au fost acestea, de mândră sărbătoare și pentru noi și pentru artiști.

Cronicarul.

Preoți! Învățători!
răspândiți „UNIREA POPORULUI“ printre săteni.

Poetul COSMIN în mijlocul nostru.

Deodată eu artiștii Teatrului Național din București ni-a venit încă un oaspe drag, pe care-l cunoașteam de mult din scrierile sale pline de farmec și de însuflețire, poetul Radu Cosmin. În anul 1914 a scris acest poet neîntrecuta sa poezie „*Vrem Ardealul*“, pe care au citit-o aproape toți Ardelenii, deși răspândirea aceleia era oprită. Au citit-o soldații noștri în tranșee, studenții la școală, țărani la gura sobei, meseriașii în lucrătoarele lor și domnii pe la cancelarii până ce au dat de veste jandarmii unguri și au început să urmărească atât pe cetitorii cât mai cu seamă pe răspânditorii aceleia.

S'au năpăstuit apoi, ca fiarele sălbatice asupra noastră și dintre Blăjeni au deținut pe dnii: Răhăian, Mihai și Gruța, iară judecătorii ungurești le-au croit pedepse grele de câte 2—3 ani temniță. Tot asemenea au ascultat pe o mulțime de studenți și pedagogi, iar pe ceice erau la front i-au băgat la închisoare, ba pe unii i-au și condamnat la moarte. Soartea cea mai nefericită a avut-o o fată tânără din Blaj, Maria Puia, care a învățat cu multă greutate la pedagogia din Lugoj. Dânsa a bătut la mașină poezia aceasta, din care cauză au dus-o în temnița din Alba-Iulia și au chinuit-o și amenințat-o în chipul cel mai barbar, până ce în desădejdea sa și-a curmat ea însăși zilele și au aflat-o moartă. Îngropăciunea i-s'a făcut în Blaj, dar jandarmii n'au lăsat afară de părinți pe nimenea la înmormântare, ba nici predică n'a fost ertat să-i spună preotul. Iară pe ceice au îndrăznit să-i pună flori pe sicriu i-au urmărit săptămâni de rând.

Acest poet, pentru a cărui poezie atât am suferit aproape toți Blăjenii în frunte cu însuș Mitropolitul și Consistorul, și-a citit Sămbătă după prânz această poezie împreună cu alte poezii însuflețitoare în grădina gimnaziului, înaintea tuturor studenților dela școlile noastre și a unui foarte număr și ales public.

Lacrămi de bucurie și de însuflețire și nesfârșite aplauze și strigăte de „trăiască“ a secerat prin cetirile și prin vorbirea sa din inimă izvorită, care la inima ascultătorilor a pătruns. A fost o însuflețire de nedescris și poetul s'a depărtat din mijlocul ascultătorilor săi cu inima plină de cele mai curate mulțămiri.

Intovărășit de câțiva profesori a mers apoi la mama martirei Maria Puia, pe care a mângâiat-o și căreia i-a oîstit cele 400 coroane, cari s'au adunat, ca taxe de intrare la citirea poeziilor. Iară Duminică după s. liturghie a cercetat mormântul martirei naționale împodobindu-l cu flori și rostind fierbinți rugăciuni la mormântul ei.

În forma aceasta a ținut dl Radu Cosmin să răsplătească durerile și suferințele acestei însuflețite fete, care a trebuit să plătească atât de scump nevinovata sa faptă.

ȘTIRI.

— **Sărbătoarea de 3/15 Maiu în Blaj.** Marea adunare din 1848 se va serbători în anul acesta cu multă căldură la Blaj. Se va sluji o sfântă liturghie în catedrală și apoi întreg poporul și preoțimea va eși în frunte cu prapori pe Câmpia Libertății, unde se va face un parastas pentru odihna sufletelor mucenicilor neamului nostru, căzuți în răzmirița din 1848, și în sfârșit se va îndrepta cătră cîmterul bisericii, unde sunt înmormântați marii bărbați de pe acele vremuri: prefectul legiunilor Axente Sever, metropolitul Șuluț, învățatul canonic Timoteiu Cipariu și marele binefăcător al neamului, prepozitul Ioan M. Moldovan. Dintre marii bărbați dela 1848 mai sunt înmormântați în Blaj: prepozitul Vasile Rațiu de Nagylak, canonicii Ioan Antonelli, Ștefan Manfi, Ioan Pamfilie și Ioan V. Rusu.

— **Noua călătorie a M. S. Regina Maria.** Cetim în ziarul „România“: M. Sa Regina va pleca din nou la sfârșitul săptămânii viitoare în străinătate.

De astădată M. Sa Regina se va duce întâi la Roma, pentru a face o vizită curței regale italiene.

Aceasta, în legătură cu un plan de căsătorie al principelui Carol cu principesa Yolanda a Italiei.

Suverana va merge apoi la Paris și Londra și se va înapoia în țară cu principesa Elisabeta și cu prințul Nicolae.

Noua călătorie a Suveranei se mai pune în legătură și cu hotărârile definitive pe cari congresul dela Paris va avea să-le ia în ce privește chestia Banatului și altele, imediat după semnarea tratatului preliminar.

— **Marea adunare a preoților unite la Cluj.** Astăzi și mâne se întrunesc la Cluj preoții celor patru episcopii ale Metropoliei unite. Va fi, credem,

o adunare, la care se vor aduce hotărâri de foarte mare însemnătate pentru biserica unită și unde pentru întâi dată se vor aduna toți preoții uniți, chiar și aceia, cari până bine de curând au gemut sub jugul de două ori crunt al Ungurilor și al bolșevicilor. Dorim din inimă ca să fie această adunare un izvor de înnoire sufletească a bisericii, care atât de mult a suferit sub Unguri și dela care se așteaptă reînvierea morală a neamului nostru.

Din partea „Unirei Poporului“ a plecat la Cluj redactorul nostru, dl Alexandru Lupeanu—Melin, care în numărul venitor ne va putea da o icoană vie despre ceea ce s'a vorbit și hotărât acolo. Din Blaj au plecat la adunare: Sfinții lor: Păr. Dr. Alexandru Nicolescu, Imputernicitul bisericii noastre la Sfinția Sa Papa dela Roma, Păr. Ștefan Roșianu, părintele sufletesc al ucenicilor de preoție din Seminarul Blajului, profesorii seminariali: Dr. Ioan Sămpăleanu, Dr. Victor Macaveiu, Dr. Zenovie Păclișanu, și v. notarul consistorial Ioan Moldovan, care e trimis din partea ziarului „Unirea“. Au plecat apoi cu trenul de Marți cu vagon special Păr. Dr. Alexandru Rusu, secretar general la culte, și mai mulți protopopi și preoți din jurul Blajului.

— **Generalul francez Pétin în Sibiu.** Din Sibiu ne vine știrea, că ieri Marți în 13 Maiu a sosit acolo generalul francez Pétin, însoțit de o misiune militară, să vadă felul cum au decurs operațiile pe timpul luptelor noastre cu Ungurii.

— **Tatăl lui Kuhn Bela a fost prins și dus la Sibiu.** Deoarece bolșevicii unguri au arestat pe mama dlui Maniu, noi la rândul nostru am pus mâna pe tatăl capului bolșevicilor din Budapesta. Bătrânul Kuhn se află acum internat într'un otel din Sibiu. Este un jidan bătrân de 66 de ani și suferă de boală de piept. Spune, că fiul său a fost prins de Ruși în 1915 și a stat în prinsoare până în 1917, când a fost eliberat. El nu aprobă ceea ce a făcut fiul său, dară n'are ce face, pentru că în toată viața sa a fost neascultător.

— **Ieftinirea mărfurilor.** Învingerile iubitei noastre armate încep să-și arete tot mai vădit roadele: între altele au început să scadă groaznic prețurile mărfurilor. Bieții neguțători, cari înainte cu câteva luni și-au adunat mare mulțime de mărfuri, acum stau înspăimântați. Așa se spune, că dintre neguțătorii din Constantinopol 1000 au dat faliment, și alții mulți și-au pus de supărare capet vieții.

— **Primul ajutor dat celor păgubiți prin revărsările apelor.** Am amintit în numărul trecut al gazetei noastre câte pagube au pricinuit revărsările apelor în Ardeal. Dl Iuliu Maniu, prezidentul Conziliului Dirigent, întorcându-se din călătoria sa făcută pe teritoriul nou ocupat de trupele noastre a și telegrafat M. S. Regelui despre pagubele acestea. Iară milostivul nostru Rege a și dat numai decât ordin Dlui Maniu, ca să-le vină întru ajutor năpăstuitorilor. În urma acesteia apoi Conziliul Dirigent a votat un milion de coroane, pe cari dl ministru Emil Hâțegan a și plecat să-le împărțească între cei năpăstuți.

— **Gvern unguresc la Arad.** Ministrul nostru Dr. I. Suciu reîntorcându-se mai zilele trecute din Arad a povestit unui gazetar dela „Patria”, că în Arad s'a format un guvern unguresc, în frunte cu gróf Károlyi Gyula. Acest guvern se arată dușman guvernului bolșevist din Budapesta, dară se pare, că cu toate acestea lucră pe o mână cu el. Altfel nu s'ar putea tălmăci îngăduința dată de acest guvern ca mai mulți soldați din garda roșie ungurească să treacă și să se refugieze în Arad. Acești soldați apoi îl căutau pe dl Suciu în ruptul capului, ca să-l omoară. Gróful Károlyi ar dori ca înără Sârbi și Români să se hotărască o fașie de pământ neutrală (a nimănui), nu cumva venind în atingere trupele acestor două popoare să se nască un războiu înără ele. Părerea noastră este, că armata română ar trebui să cuprindă Aradul, iar pe dl Károlyi să-l trimită la frații săi din Ungaria bolșevistă, căci cu Sârbi ne vom ști noi răfui și fără ajutorul dlui Károlyi.

— **O pildă vrednică de urmat.** D-l învățător Izidor Mihaiu din comuna Lunca, ascultând de glasul cercularului din Blaj, le-a arătat copiilor dela școala Dsale însemnătatea Casei orfanilor dela Blaj și așa le-a știut vorbi la inimă, încât micii școlari au dat cu dragă voie care cât a putut, unul patru, șapte inși câte două și ceialalți câte o coroană. S'a adunat suma de 35 coroane și 20 fleri, pe care ni-a trimis-o nouă pentru ca să predăm Orfelinatului. Dacă fiecare învățător ar urma pilda aceasta, multe parale s'ar putea iduna și astfel multe lacrimi s'ar putea șterge din ochii bieților orfani de războiu, rămășițe de drumuri.

— **In vechiul Regat s'a început împărțirea livezilor, poencilor și poenițelor,** dupăcum aflăm dintr'o convorbire a unui gazetar cu dl ministru I. Duca. Deja s'au și trimis mai multe comisiuni, cari au și început împărțirea. Și în privința aceasta M. S. Regele premerge cu pilda Sa A dat adecă spre împărțire 1000 de hectare din pământurile Sale proprii. Împărțirea izlazurilor se face după familii și anume fiecare familie capătă pășune pentru câte trei vite mari. — Să avem răbdare, și în noi în Transilvania se va face această împărțire, dar nu se pot face toate deodată.

— **Apponyi — la închisoare.** Călăul nostru de odinioară, vestitul conte Apponyi, a fost pus la închisoare *dimprenună cu întreaga familia sa*, de cătră frații săi unguri, pe cari a voit să-i ferească din sudorile și sângele nostru.

— **Zichy și Pallavicini dați în judecată.** O telegramă sosită din Viena ne aduce la cunoștință, că fostul ministru de culte al Ungariei contele Zichy dimpreună cu un alt conte Pallavicini, cari au voit să răstoarne guvernul revoluționar din Budapesta, au fost dați în judecată și că vor fi impușcați.

— **Aeroplanul în slujba poliției.** Cine nu a auzit de vestitul oraș din America, de New-Jork? Un ziar de acolo ne vestește, că în acest oraș tocmai zilele aceste s'a organizat (orânduit) prima ceată de aeroplane în slujba poliției și a binelui de obște. Ceata are 60 de aeroplane minunate, cu numărul îndestulitor de piloți (zburători). Dintre aceste 60 de aeroplane, 12 trebuie să fie totdeauna în aer, zburând deasupra orașului, și în fiecare din ele trebuie să fie 4 oameni, și anume doi piloți și doi polițiști. Iar aceștia trebuie să fie cu ochii în patru, să vadă dacă nu se apropie cumva de oraș aeroplane cu gânduri dușmănoase, și să vadă, dacă nu s'a iscat foc undeva. Iar dacă bagă de seamă așa ceva, trebuie să vestească, unde-i primejdia, prin telegrafie fără fir, ori alte semne potrivite.

— **Mackensen rămâne și pe mai departe prizonier.** „Azi mie, mâne ție” vorba aceasta românească s'a adevărit și de astădată. Cine era într'o vreme generalul Mackensen? Ciocanul Germaniei. Decăteori voia această țară să nefericească vre-un popor în cursul războiului îl trimetea pe Mackensen și el cu ajutorul armatei sale de regulă și făcea ispravă. Crezut-a el oare vreodată să ajungă

soarta de astăzi? Și iată-l acum deținut, internat, ispășindu-și păcatele cele multe și mari. A făcut el nu-i vorbă încercare să fie slobozit, dar celalalt general, Foch, desrobitorul Europei, cel ce a biruit mai în urmă, nici nu vrea să știe de aceasta și-l ține și pe mai departe prizonier.

— **Bolșevicii bătuți din nou.** Generalul Colceag, care se luptă în Siberia în contra bolșevicilor, i-a bătut rău iarăși pe aceștia, luându-le mulțime de prizonieri, și pradă bogată de războiu. Deodată le-a tăiat calea de retragere dela Orenburg la Taskend. Din acest prilej, Colceag vestește, că chiar și muncitorimea din fabrici, care mai mult sprijinea pe bolșevici, s'a răscolat contra acestora, făcându-și trupe de voluntari în acest scop, și vestind, că nu vor să mai țină cu astfel de hoți și tâlhari.

— **Nemții la judecată.** Se zvonește, că membrii delegației nemțești, care a fost trimisă să primească condițiile de pace din mâna biruitorilor Francezi, Englezi și ceialalți, au fost întâmpinați cu atâta răceală și dispreț, cât era să-le înghețe inima de frică. Și se mai spune, că după ce li s'au cetit condițiile, așa o acreală li-s'a întipărit pe față, cât ai putea să innăcrești cu ea toate riurile din lume. — Apoi da: cine samănă vânt, furtună seceră.

Posta Redacțiunii.

Dlui Inv. I. M. în Lunca. Colecta n'o putem publica întreagă din lipsă de spaț, credem însă, că prin știrea publicată mai sus s'a ajuns ținta.

MAI NOU.

Familia Regala în Ardeal.

În zilele acestea vom putea saluta în mijlocul nostru pe scumpa noastră Familie Regală. Va merge să viziteze frontul, să mângăie răniții, să împartă ajutoare celor lipsiți, cu un cuvânt să-și arete dragostea mare ce ni-o poartă întreagă Familia domnitoare. Întorcându-se dela front, va vizita orașele mai de seamă din Ardeal, poate și Blajul. Vremea sosirii încă nu o știm, dar pregătirile se fac din greu. Satele noastre trebuie să arete iubirea cea mai adevărată față de Înălții noștri Oaspeți.

Vom cuprinde și Budapesta.

Am arătat în numărul trecut al gazetei noastre, că Ungurii au cerut pace, dar că România nu stă de vorbă cu ei, pentru că guvernul unguresc este numai de pe azi pe mâne. Răspunsul nostru la cererea de pace a Ungurilor este; că armata română a primit ordin de înaintare spre Budapesta. Peste câteva zile așadară „puturoșii noștri opincari” vor intra în frumoasa capitală a Ungariei și vor face și acolo rânduială.

Iaraș am respins pe Unguri.

Marele Cartier General a dat în ziua de 12 Maiu 1919 următorul comunicat: Dușmanul a încercat să treacă Tisa în dreptul localităților Tisa-Dob și Tisa-Füred; a fost respins cu pierderi.

Universitatea din Cluj închisă.

Trimișii Consiliului nostru Dirigent, în frunte cu Dr. Onisifor Ghibu, s'au înfășoșat în 13 Maiu la Universitatea (școala cea mai înaltă) din Cluj, ca să o preiee. Au cerut întâiu jurământul de fidelitate (credință) al profesorilor, dar aproape toți au respins cererea, susținând, că ei nu recunosc autoritățile românești, și că se supun numai puterii armate. În urma acestora trimișii au închis Universitatea. După acestea apoi, Dl Ghibu și soții au început să iee în seamă averea numitelor școli înalte.

Numărul cenzurat de George Dănilă.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

Cărți pentru popor:

1. **Versuri și Cântece din Răsboi**, adunate și întocmite de A. Melin.

Cuprinde versuri frumoase din marele răsboi, suferințele și dorurile soldaților și ale celor rămași acasă.
Prețul: 60 fl.

2. **Copiii în Răsboi**, povestiri duiioase de Al. Ciura, A. Melin și Toma Cocișiu. Prețul: 60 fl.

3. **Sămânța Viitorului**, îndemnuri pentru părinți de Alexandru Lupeanu. Carte foarte prețioasă și limpede, care arată părinților cum să-și crească copiii, spre bucuria și folosul lor și al neamului. Prețul: 60 fl.

De vânzare la **Librăria seminarială, Blaj.**

Cețiți „**UNIREA POPORULUI**”

TRAIAN NOVAC

Prăvălie de modă și băcănie

BLAJ, Strada Tipografiei.

Mare asortiment de:

Zefir, Cretoane, Pânzării,
Giorapi,

Cafea cu boane,
Surogat frank,

Lumini,

BONBOANE.

Se vinde în mare și mic.

TIPOGRAFIA

SEMINARIULUI TEOL. GR. CAT. BLAJ

□ □ FONDATĂ ÎN ANUL 1754. □ □

Execută: ZIARE, REVISTE, CĂRȚI BISERICESTI, MANUALE DIDACTICE, CĂRȚI LITERARE, AFIȘE, BILANȚURI, NOTE, ANUNȚURI, BILETE. □ TOT FELUL DE TABELE etc. etc.

Toate produsele tipografice să tipăresc cu cele mai bune caractere de litere și cu cele mai fine cerneluri de tipar dela renumitele fabrici din Paris, avute în cantitate mai mare înaintea răsboiului mondial.

Comandele se execută grabnic.

Librăria Seminarială din Blaj

are un DEPOSIT de CĂRȚI BISERICESTI și ȘCOLARE
cu propria Editură.

Gărți din toate ramurile literaturii române.

Cele mai noi produse literare apărute în cursul răsboiului. Tot ce a apărut până acum în România veche.

Are tot solul de REQUISITE de SCRIS și de ȘCOALĂ.